

Terhi Koulumies kok ym.

Kirjallinen kysymys suomalaisesta lannoitetuotannosta ja ruoantuotannon huoltovarmuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kotimainen ruoantuotanto on keskeinen osa suomalaisen yhteiskunnan huoltovarmuutta. Lannoitteiden saatavuus on tällä hetkellä ongelma niin maailmanlaajuisesti kuin suomalaisessakin viljelytuotannossa. Aiemmin Suomi tuotti itse paljon lannoitteita, mutta nykyisin olemme paljolti ulkomailta tuotujen lannoitteiden varassa. Kansainväliset lannoitemarkkinat ovat kuitenkin haavoittuvaisia.

Riippuvuus tuontilannoitteista heikentää Suomen huoltovarmuutta, sillä olemme tällöin alttiimpia muutoksille globaalissa turvallisuustilanteessa. Esimerkiksi keskeisenä merireittinä toimivan Hormuzinsalmen sulkeminen on heikentänyt lannoitteiden pääsyä globaaleille markkinoille. Suomen tulisikin panostaa enemmän kotimaiseen lannoitetuotantoon.

Ongelma on myös siinä, että lannoitemarkkinat ovat keskittyneet harvoille toimijoille. Tämä tarkoittaa sitä, että lannoitteiden hinnat reagoivat nopeasti globaaleihin kriiseihin, kuten energian kallistumiseen tai vientirajoituksiin. Se puolestaan näkyy suoraan viljelijöiden kustannuksissa ja lopulta ruoan hinnassa.

Suomi on aiemmin ostanut lannoitteiden raaka-aineita paljon Venäjältä ja siitä riippuvuudesta halutaan eroon koko Euroopassa. Venäjän hyökkäyssodan alkaessa vuonna 2022 esimerkiksi lähes kaikki Uudenkaupungin lannoitetehtaan käyttämä ammoniakki tuotiin Venäjältä, vielä viime vuonna osuus oli 40 %. Tämän vuoden tammikuussa Suomi ja Ruotsi vaativat loppua venäläisten lannoitteiden tuonnille EU:hun ja keväällä EU päättikin ottaa käyttöön vuosikiintiön Venäjältä tuodulle ammoniakille.

Suomen kannattaisi nyt voimakkaasti panostaa ravinteiden kierrätykseen ja kotimaiseen tuotantoon. Jätevesistä, biojätteistä ja lannasta voitaisiin ottaa talteen typpeä ja fosforia uusiksi lannoitteiksi. Lisäksi vihreän ammoniakkin tuotanto uusiutuvalla sähköllä voisi vahvistaa Suomen huoltovarmuutta ja luoda uutta teollisuutta. Pitkällä aikavälillä Suomi voisi siirtyä malliin, jossa ravinteet kiertävät kotimaassa sen sijaan, että niitä ostetaan kriisialueilta ja samalla hukataan omat resurssit ympäristöön.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 228/2026 vp

Miten Suomi voi huolehtia lannoitteiden saatavuudesta kriisien keskellä ja lisätä omaa lannoitetuotantoaan?

Helsingissä 27.5.2026

Terhi Koulumies kok
Aleksi Jännti kok
Eva Biaudet r
Susanne Päivärinta kok